

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ / I.T.E.
Αλκυονίδες Ημέρες στην Κρήτη

INSTITUTE FOR MEDITERRANEAN STUDIES / FO.R.T.H.
Halcyon Days in Crete

Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών

Το Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών (Ι.Μ.Σ.) αποτελεί ερευνητικό ινστιτούτο του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας (Ι.Τ.Ε.), ενός από τα μεγαλύτερα ερευνητικά ιδρύματα της χώρας με σημαντική διεθνή αναγνώριση. Το Ι.Μ.Σ. εδρεύει στο Ρέθυμνο της Κρήτης, εστιάζει στις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες και δίνει ιδιαίτερη έμφαση στις εφαρμογές των σύγχρονων τεχνολογιών στις επιστήμες αυτές.

Τα ερευνητικά προγράμματα του Ι.Μ.Σ. έχουν ως αντικείμενό τους ζητήματα που συνδέονται με τη συνύπαρξη και τις πολύμορφες ανταλλαγές και επικοινωνίες –οικονομικές, πολιτικές, πολιτισμικές– ανάμεσα στους λαούς της Μεσογείου. Με τον τρόπο αυτό το Ι.Μ.Σ. συμβάλλει στην ιστορική και πολιτισμική αυτογνωσία της ελληνικής κοινωνίας και στην ανάπτυξη διεθνών σχέσεων απαλλαγμένων από στερεότυπα και προκαταλήψεις. Το Ι.Μ.Σ. έχει κερδίσει τη διεθνή αναγνώριση στα πεδία που δραστηριοποιείται και έχει εξελιχθεί σε πόλο έλξης νέων επιστημόνων από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Οι Αλκωνίδες Ημέρες στην Κρήτη

Οι *Αλκωνίδες Ημέρες στην Κρήτη* είναι μια σειρά διεθνών συμποσίων που διοργανώνονται στο Ρέθυμνο κάθε τρία χρόνια, στη διάρκεια των αλκωνίδων ημερών, από το Πρόγραμμα Οθωμανικών Σπουδών του Ινστιτούτου Μεσογειακών Σπουδών του Ι.Τ.Ε. και φιλοξενούν στην Ελλάδα κορυφαίους επιστήμονες που μελετούν την ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Ξεκινώντας το 1991, το Πρόγραμμα Οθωμανικών Σπουδών έχει διοργανώσει μέχρι σήμερα εννέα διεθνή συμπόσια, στα οποία έχουν συμμετάσχει πάνω από εκατόν πενήντα οθωμανολόγοι και άλλοι εξειδικευμένοι ερευνητές από την Ευρώπη, την Αμερική και την Ασία. Οι *Αλκωνίδες Ημέρες* και οι οκτώ εκδεδомέντοι τόμοι των Πρακτικών τους θέτουν, αναδεικνύουν και επαναπροσδιορίζουν κρίσιμα ιστοριογραφικά ζητήματα του οθωμανικού παρελθόντος. Ξεκινώντας από το ζήτημα των σκοτεινών απαρχών του οθωμανικού κράτους στον ύστερο Μεσαίωνα, τα συμπόσια των *Αλκωνίδων Ημερών* έχουν περπατήσει στην Εγνατία Οδό στα χρόνια των Οθωμανών, έχουν πλεύσει στην Κρήτη και στη θαλάσσια επικράτεια του Καπουταν Πασά, του οθωμανού αρχιναυάρχου, έχουν μελετήσει τις αγροτικές κοινωνίες και οικονομίες, τις επαρχιακές ελίτ, τις πολιτικές πρωτοβουλίες «από τα κάτω» και την πολιτική σκέψη και πρακτική στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, ενώ έχουν επίσης ασχοληθεί με τις φυσικές καταστροφές και τη σεισμική ιστορία της οθωμανικής επικράτειας.

Το Πρόγραμμα Οθωμανικών Σπουδών του Ινστιτούτου Μεσογειακών Σπουδών του Ι.Τ.Ε. εξειδικεύεται στην κριτική έρευνα των οθωμανικών αρχείων και μνημείων του ελλαδικού χώρου, αλλά και, γενικότερα, στην μελέτη της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτισμικής ιστορίας της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, ενώ επίσης εκπαιδεύει νέους επιστήμονες στο πεδίο των οθωμανικών σπουδών συνδιοργανώνοντας με το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης το πρώτο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Τουρκολογία που ιδρύθηκε στην Ελλάδα. Μαζί με το Πανεπιστήμιο Κρήτης, διαθέτει την πληρέστερη οθωμανολογική βιβλιοθήκη στον ελλαδικό χώρο.

Οι θεματικές των εννέα συμποσίων που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα είναι οι εξής:

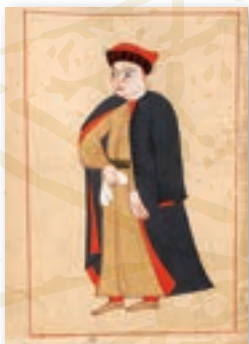
- **Το οθωμανικό εμιράτο (1300-1389)** (Ρέθυμνο, 11-13 Ιανουαρίου 1991)
- **Η Εγνατία Οδός επί Τουρκοκρατίας** (Ρέθυμνο, 9-11 Ιανουαρίου 1994)
- **Οι φυσικές καταστροφές στην Οθωμανική Αυτοκρατορία και οι συνέπειές τους** (Ρέθυμνο, 10-12 Ιανουαρίου 1997)

- **Ο οθωμανός αρχιναύαρχος:** το αξίωμα και η επικράτειά του (Ρέθυμνο, 7-9 Ιανουαρίου 2000)
- **Οι επαρχιακές ελίτ στην Οθωμανική Αυτοκρατορία** (Ρέθυμνο, 10-12 Ιανουαρίου 2003)
- **Η Κρήτη και η ανατολική Μεσόγειος, 1645-1840** (Ρέθυμνο, 13-15 Ιανουαρίου 2006)
- **Πολιτικές πρωτοβουλίες από τα κάτω στην Οθωμανική Αυτοκρατορία** (Ρέθυμνο, 9-11 Ιανουαρίου 2009)
- **Οθωμανικές αγροτικές κοινωνίες και οικονομίες** (Ρέθυμνο, 13-15 Ιανουαρίου 2012)
- **Πολιτική σκέψη και πράξη στην Οθωμανική Αυτοκρατορία** (Ρέθυμνο, 9-11 Ιανουαρίου 2015)

Συμμετέχοντες (1991-2015)

(ταξινόμηση βάσει της έδρας του ιδρύματός τους)

- **Βουλγαρία:** Rossitsa Gradeva, Svetlana Ivanova, Stefka Parveva.
- **Γαλλία:** Στέφανος Γερασίμου, Maurice Aymard, Marc Aymes, Michel Balivet, Irène Beldiceanu-Steinherr, Nathalie Clayer, Güneş Işiksel, Jacques Lefort, Irène Mélikoff, Nicolas Michel, Daniel Panzac, Alexandre Popovic, Nicolas Vatin, Gilles Veinstein, Jean Vogt.
- **Γερμανία:** Suraiya Faroqhi, Barbara Kellner-Heinkele, Denise Klein, Hans Georg Majer, Michael Ursinus.
- **Ελλάδα:** Άννα Αβραμέα, Γιάννης Αλεξανδρόπουλος, Σία Αναγνωστοπούλου, Αντώνης Αναστασόπουλος, Ελένη Γκαρά, Βασίλης Δημητριάδης, Φλωρεντία Ευαγγελάτου-Νοταρά, Ελισάβετ Ζαχαριάδου, Αιμιλία Θεοδοπούλου, Κωνσταντίνα Κισκήρα, Ηλίας Κολοβός, Φωκίων Κοτζαγεώργης, Σοφία Λαΐου, Ανδρέας Λυμπεράτος, Κώστας Μουστάκας, Νικόλας Οικονομίδης, Δημήτρης Παπασταματίου, Ευθύμιος Παπαταξιάρχης, Σωκράτης Πετμεζάς, Μαρίνος Σαρηγιάννης, Γιάννης Σπυρόπουλος, Πηνελόπη Στάθη, Ίρις Τζαχίλη, Αντώνης Χατζηκυριάκου, Ekin Tuşalp Atiyas.
- **Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής:** Σπύρος Βρυώνης Jr., Linda T. Darling, Boğaç Ergene, Molly Greene, Gottfried Hagen, Cemal Kafadar, Rudi Lindner, Alan Mikhail, Leslie Peirce, James Reid, Stephen W. Reinert, Svat Soucek, Baki Tezcan, Hüseyin Yılmaz.
- **Ηνωμένο Βασίλειο:** Δημήτρης Καστρίτσας, N.N. Ambraseys, Caroline Finkel, Colin Heywood, Colin Imber, Metin Kunt, Anthony Luttrell, Rhoads Murphey, Simon R.F. Price.
- **Ιαπωνία:** Yuzo Nagata.
- **Ισραήλ:** Eyal Ginio, Iakov Karcz, Amy Singer, Dror Ze'evi.
- **Ιταλία:** Paola Albini, Aldo Gallotta, Antonino di Vita.
- **Καναδάς:** Virginia Aksan, Donald P. Little, Ariel Salzman, Traian Stoianovich.
- **Κύπρος:** Θεοχάρης Σταυρίδης, Tom Sinclair, Martin Strohmeier.
- **Ολλανδία:** Machiel Kiel.
- **Ουγγαρία:** Pal Fodor, Miklós Fóti, György Hazai, Janos Hovary.
- **Πολωνία:** Dariusz Kolodziejczyk.
- **Ρωσία:** Alexander Vitol, Konstantin Zhukov.
- **Σερβία:** Aleksandar Fotić.
- **Τουρκία:** Ευγενία Κερμελή, Nuri Adıyeke, Nühket Adıyeke, Zeki Arıkan, Tülay Artan, Tuncer Baykara, Halil Berktaş, İdris Bostan, Hülya Canbakal, Murat Çizakça, Melek Delilbaşı, Feridun Emecen, Ersin Gülsoy, H. Şükrü Ilıcak, Halil İnalçık, Mehmet İpşirli, Alp Yücel Kaya, Ahmet Yaşar Ocak, İlber Ortaylı, Salih Özbaran, Oktay Özel, Yücel Terzibaşoğlu, Derin Terzioğlu, Meltem Toksöz, Filiz Yenişehirlioğlu, Onur Yıldırım, Aysel Danacı Yıldız.
- **Φινλανδία:** Βασίλειος Σύρος.

The Institute for Mediterranean Studies

The Institute for Mediterranean Studies (I.M.S.) is one of the research units of the Foundation for Research and Technology-Hellas (FO.R.T.H.), which is among the biggest and most innovative research centres in Greece, with worldwide recognition. The IMS is based in Rethymno, Crete, Greece.

The purpose of the IMS is to support and conduct research in the human and social sciences, as well as to promote the application of advanced technologies in these fields. To this end, the IMS is active in Ottoman history, Modern and Contemporary History, Art History, and Theatre Studies, while it also possesses a fully equipped Laboratory of Geophysical-Satellite Remote Sensing (GIS) and Archaeo-environment, specialised in archaeological research. The research projects of the IMS focus on the geographical space, history and culture of the Mediterranean in various historical periods, from prehistory to the modern times. Research is carried out by its permanent researchers and collaborating faculty members, while emphasis is given on the training of post-graduate and doctoral students and junior scholars.

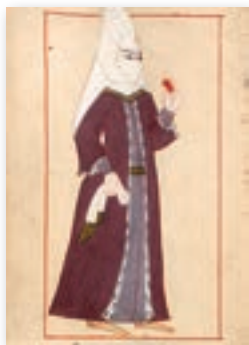
Halcyon Days in Crete

The *Halcyon Days in Crete* is a series of international symposia, organized every three years by the Programme of Ottoman Studies of the Institute for Mediterranean Studies/FO.R.T.H. in Rethymno, Crete. Beginning in 1991, the Programme has organized nine international symposia so far, hosting more than 150 leading Ottomanists and other academics from Europe, America, and Asia. The eight edited volumes of the *Halcyon Days in Crete* symposia define, highlight, and review important historiographical issues of the Ottoman past. Beginning with the question of the origins of the Ottoman state in the late Middle Ages, the *Halcyon Days* symposiasts have walked across the Via Egnatia during the Ottoman centuries; have sailed to Ottoman Crete and through the maritime domain of the Ottoman admiral, the Kapudan Pasha; have studied Ottoman rural societies and economies, Ottoman provincial elites, political initiatives “from the bottom up” and political thought and practice in the Ottoman Empire, as well as the natural disasters and the seismic history of the Ottoman lands.

The Programme of Ottoman Studies of the Institute for Mediterranean Studies/FO.R.T.H. conducts academic research in Ottoman social, economic and cultural history, and specializes in research into the Ottoman archives and monuments of the Greek lands. The Programme co-organizes, with the Department of History and Archaeology of the University of Crete, a Postgraduate Programme in Turkish Studies, aimed at training young students in Ottoman history. Thanks to the I.M.S. and the University of Crete, Rethymno boasts the best academic libraries on the Ottoman Empire in Greece.

The themes of the nine symposia which have taken place so far are the following:

- ***The Ottoman emirate (1300-1389)*** (11-13 January 1991)
- ***The Via Egnatia under Ottoman rule*** (9-11 January 1994)
- ***Natural disasters in the Ottoman Empire*** (10-12 January 1997)
- ***The Kapudan Pasha: His office and his domain*** (7-9 January 2000)
- ***Provincial elites in the Ottoman Empire*** (10-12 January 2003)

- **Crete and the eastern Mediterranean, 1645-1840** (13-15 January 2006)
- **Political initiatives 'from the bottom up' in the Ottoman Empire** (9-11 January 2009)
- **Ottoman rural societies and economies** (13-15 January 2012)
- **Political thought and practice in the Ottoman Empire** (9-11 January 2015)

Participants (1991-2015)

(listed by the country where their institution is based)

- **Bulgaria:** Rossitsa Gradeva, Svetlana Ivanova, Stefka Parveva.
- **Canada:** Virginia Aksan, Donald P. Little, Ariel Salzmänn, Traian Stoianovich.
- **Cyprus:** Tom Sinclair, Theocharis Stavrides, Martin Strohmeier.
- **Finland:** Vasileios Syros.
- **France:** Maurice Aymard, Marc Aymes, Michel Balivet, Irène Beldiceanu-Steinherr, Nathalie Clayer, Güneş İşksel, Jacques Lefort, Irène Mélikoff, Nicolas Michel, Daniel Panzac, Alexandre Popovic, Nicolas Vatin, Gilles Veinstein, Jean Vogt, Stefanos Yerasimos.
- **Germany:** Suraiya Faroqhi, Barbara Kellner-Heinkele, Denise Klein, Hans Georg Majer, Michael Ursinus.
- **Greece:** John C. Alexander, Sia Anagnostopoulou, Antonis Anastasopoulos, Anna Avramea, Vassilis Demetriades, Florentia Evangelatou-Notara, Eleni Gara, Antonis Hadjikyriacou, Konstantina Kiskira, Elias Kolovos, Phokion Kotzageorgis, Sophia Laiou, Andreas Lyberatos, Kostas Moustakas, Nikos Oikonomides, Dimitris Papastamatiou, Akis Papataxiarchis, Socrates Petmezas, Marinos Sariyannis, Yannis Spyropoulos, Pinelopi Stathi, Emilie Themopoulou, Ekin Tuşalp Atiyas, Iris Tzachili, Elizabeth A. Zachariadou.
- **Hungary:** Pal Fodor, Miklós Fóti, György Hazai, Janos Hovary.
- **Israel:** Eyal Ginio, Iakov Karcz, Amy Singer, Dror Ze'evi.
- **Italy:** Paola Albini, Aldo Gallotta, Antonino di Vita.
- **Japan:** Yuzo Nagata.
- **Netherlands:** Machiel Kiel.
- **Poland:** Dariusz Kolodziejczyk.
- **Russia:** Alexander Vitol, Konstantin Zhukov.
- **Serbia:** Aleksandar Fotić.
- **Turkey:** Nuri Adıyeke, Nühket Adıyeke, Zeki Arıkan, Tülay Artan, Tuncer Baykara, Halil Berktaş, İdris Bostan, Hülya Canbakal, Murat Çizakça, Melek Delilbaşı, Feridun Emecen, Ersin Gülsoy, H. Şükrü İlicak, Halil İnalçık, Mehmet İpşirli, Alp Yücel Kaya, Eugenia Kermeli, Ahmet Yaşar Ocak, İlber Ortaylı, Salih Özbaran, Oktay Özel, Yücel Terzibaşoğlu, Derin Terzioğlu, Meltem Toksöz, Filiz Yenişehirlioğlu, Onur Yıldırım, Aysel Danacı Yıldız.
- **United Kingdom:** N.N. Ambraseys, Caroline Finkel, Colin Heywood, Colin Imber, Dimitris Kastritsis, Metin Kunt, Anthony Luttrell, Rhoads Murphey, Simon R.F. Price.
- **United States of America:** Linda T. Darling, Boğaç Ergene, Molly Greene, Gottfried Hagen, Cemal Kafadar, Rudi Lindner, Alan Mikhail, Leslie Peirce, James Reid, Stephen W. Reinert, Svat Soucek, Baki Tezcan, Speros Vryonis Jr., Hüseyin Yılmaz.

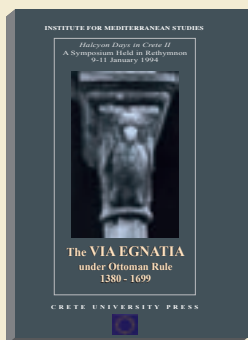

Crete University Press, 1993
260 pages, 21 €
ISBN 978-960-7309-58-7

I ELIZABETH A. ZACHARIADOU (ed.)
THE OTTOMAN EMIRATE (1300-1389)
A Symposium Held in Rethymnon, 11-13 January 1991

Η μετατροπή ενός μικρού εμιράτου στην παντοδύναμη Οθωμανική Αυτοκρατορία, η οποία διαδέχθηκε την Αυτοκρατορία του Βυζαντίου και ήταν σε στενή επαφή με τον δυτικό χριστιανικό κόσμο για πολλούς αιώνες, παραμένει ένα φαινόμενο με πολλαπλές ερμηνείες. Οι θεωρίες των μεγάλων ιστορικών Μ.Φ. Köprülü και Ρ. Wittek, που διατυπώθηκαν και οι δύο στη δεκαετία του 1930, έχουν πλέον τροποποιηθεί. Πρόσφατες ανακαλύψεις και μελέτες έχουν προκαλέσει πλήθος συζητήσεων, με νέα επιχειρήματα και ερμηνείες. Ο ρόλος των δερβίσηδων αναδεικνύεται σημαντικότερος από ό,τι νομιζόταν αρχικά, και η ανακάλυψη νομισμάτων ρίχνει νέο φως στο ταπεινό ξεκίνημα των Τούρκων εμιρήδων του 14ου αιώνα, ενώ το αρχαιακό υλικό που μελετήθηκε αποσαφήνισε πολλούς από τους νεότερους θεσμούς της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Ο τόμος περιλαμβάνει δεκαεφτά άρθρα που επικεντρώνονται στην επανεξέταση της ιστορίας του Οθωμανικού Εμιράτου.

The transformation of a small emirate into the powerful Ottoman Empire, which succeeded that of Byzantium and constituted an impact on the western Christian world for several centuries, remains a phenomenon with a variety of aspects. The theories of the great historians M. F. Köprülü and P. Wittek, both put forward in the 1930s, have recently been challenged. On the other hand, recent findings and subsequent studies have provoked further discussions with new arguments, and provided additional explanations. The role of dervishes has been stressed. Coins have been found which shed new light on the humble beginnings of the fourteenth-century Turkish emirs. New texts have been discovered while tahrir defters have clarified early institutions.

Crete University Press, 1996
254 pages, 21 €
ISBN 978-960-524-017-2

II ELIZABETH A. ZACHARIADOU (ed.)
THE VIA EGNATIA UNDER OTTOMAN RULE, 1380-1699
A Symposium Held in Rethymnon, 9-11 January 1994

Ο μεγάλος οδικός άξονας που κατασκεύασαν οι Ρωμαίοι για να ενώσουν την Αδριατική με την Προποντίδα και τη Μαύρη Θάλασσα αχρηστεύθηκε σε σημαντικό βαθμό με την κάθοδο των Σλάβων προς τα Νότια Βαλκάνια (7ος-9ος αιώνας). Ανέκτησε τη λειτουργικότητά του τον 14ο αιώνα, με την εξάπλωση των Οθωμανών στη νοτιοανατολική Ευρώπη. Οι Οθωμανοί ενδιαφέρθηκαν αμέσως να ελέγξουν την σημαντική αυτή οδική αρτηρία. Στο διάστημα της οθωμανικής περιόδου και μέχρι το τέλος περίπου του 16ου αιώνα, η Εγνατία Οδός και οι διασταυρώσεις της χρησίμευαν για τις πορείες στρατευμάτων, για τη μεταφορά εμπορευμάτων, ακόμη και για την κυκλοφορία θρησκευτικών και πολιτισμικών ρευμάτων. Καθώς η Θεσσαλονίκη αποτελούσε τον κυριότερο κόμβο πάνω στην Εγνατία, αρκετά από τα κείμενα είναι αφιερωμένα στην πόλη αυτή.

The Via Egnatia crossing the Balkans and stretching from the Adriatic to the Sea of Marmara constituted an axis of strategical and commercial importance for many centuries; it was also connected with cultural exchanges and population movements.

Crete University Press, 1999
296 pages, 21 €
ISBN 978-960-524-092-9

III ELIZABETH A. ZACHARIADOU (ed.) **NATURAL DISASTERS IN THE OTTOMAN EMPIRE** **A Symposium Held in Rethymnon, 10-12 January 1997**

Μια φυσική καταστροφή, όπως ένας σεισμός ή μια πλημμύρα, την οποία ενίοτε ακολουθεί μια δεύτερη, συνήθως φωτιά ή επιδημία, αποτελεί απρόβλεπτο γεγονός που επηρεάζει την οικονομία ή τη δημογραφία μιας κοινωνίας ή συχνά και τις σχέσεις των ατόμων με το κράτος ή τις θρησκευτικές αρχές. Ο ρόλος των φυσικών καταστροφών στην ιστορική εξέλιξη είναι αμφίσημος. Οι δεκαεννέα μελέτες του τόμου αυτού είναι επικεντρωμένες στη μεθοδολογία και τα προβλήματα της έρευνας των φυσικών καταστροφών στην περίπτωση της ιστορίας της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

A natural disaster, such as an earthquake or a flood, sometimes followed by a second disaster, such as fire or an epidemic, constitutes an unforeseen event which has an impact on a society's economy or demography and often on the relations of the individual with the state or the religious authorities. Nevertheless, the role of natural disasters in historical developments is ambiguous. The nineteen studies included in this volume deal with methodology for the study of natural disasters and with the problems mentioned above in the case of the history of the Ottoman Empire.

Crete University Press, 2002
456 pages, 21 €
ISBN 978-960-524-151-3

IV ELIZABETH A. ZACHARIADOU (ed.) **THE KAPUDAN PASHA HIS OFFICE AND HIS DOMAIN** **A Symposium Held in Rethymnon 7-9 January 2000**

Η Οθωμανική Αυτοκρατορία έλεγχε μια θαλάσσια επικράτεια που εκτεινόταν από τον Ινδικό Ωκεανό μέχρι τη μεθόριο της βόρειας Αφρικής στη Μεσόγειο και από την Ερυθρά Θάλασσα μέχρι τον Δούναβη, τον μεγάλο ποταμό που συνέδεε τα εδάφη των σουλτάνων με την κεντρική Ευρώπη. Ο τόμος αυτός περιλαμβάνει είκοσι πέντε μελέτες αφιερωμένες στον επικεφαλής της οθωμανικής ναυτικής διοίκησης, τον Οθωμανό αρχιναύαρχο (Καπουντάν Πασά).

The Ottoman Empire possessed an administrative maritime network extending from the Indian Ocean up to the north African frontier of the Mediterranean Sea and from the Red Sea up to the great river which connected the Ottoman territories with Central Europe, the Danube. Twenty-five contributions included in this volume study the leading figure of the Ottoman naval administration, the Kapudan Pasha.

Crete University Press, 2005
398 pages, 21 €
ISBN 978-960-524-216-9

V ANTONIS ANASTASOPOULOS (ed.) *PROVINCIAL ELITES IN THE OTTOMAN EMPIRE* **A Symposium Held in Rethymno, 10-12 January 2003**

Ο ρόλος των επαρχιακών ελίτ στην Οθωμανική Αυτοκρατορία ήταν σημαντικός και πολλαπλός: συγκροτούσαν την ηγεσία των επαρχιακών κοινωνιών, δρούσαν ως πολιτικοί μεσολαβητές ανάμεσα στο κράτος και τις επαρχίες του, δραστηριοποιούνταν ως μισθωτές φόρων και επιχειρηματίες, αποτελούσαν πρότυπα για τους συγχρόνους τους. Η έννοια της επαρχιακής ελίτ στην Οθωμανική Αυτοκρατορία είναι εξ ορισμού αρκετά ευρεία λόγω της αχανούς έκτασης της Αυτοκρατορίας και της μακραίωνης ύπαρξής της. Τα δεκαοχτώ κείμενα του τόμου αυτού διερευνούν διάφορες όψεις της έννοιας της ελίτ και καλύπτουν τόσο τις μουσουλμανικές όσο και τις μη μουσουλμανικές ελίτ. Ανάμεσα στα θέματα που εξετάζονται περιλαμβάνονται η σύνθεση, τα χαρακτηριστικά και η κουλτούρα των ελίτ, οι σχέσεις πατρωνίας και οι πηγές πλούτου και δύναμης, οι σχέσεις των μελών της ελίτ με τις κρατικές αρχές και άλλα μέλη της ελίτ ή άλλες ελίτ και η κινητικότητα των ελίτ κατά την περίοδο που εκτείνεται από τον 15ο μέχρι τις αρχές του 20ού αιώνα.

Provincial elites were an important factor in the life of the Ottoman Empire in many respects: as local leadership, as political figures mediating between the central state and its provinces, as tax-farmers and entrepreneurs, as role models for their peers. There is a wide variety of people who may be regarded as belonging to the Ottoman provincial elites, because of both the extensive territory occupied by the Empire and its longevity. Eighteen contributions published in this volume discuss several aspects of Ottoman provincial elites, both Muslim and non-Muslim. Among the topics covered are the composition and characteristics of the elite, elite culture, patronage, and wealth and power bases, relations of elite figures with the state authorities and other members of the elite, and elite mobility over an extensive period of time ranging from the fifteenth to the early twentieth century.

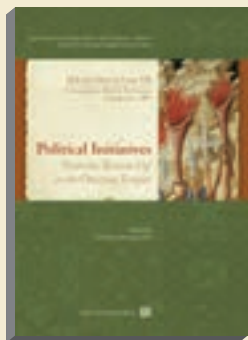

Crete University Press, 2008
440 pages, 21 €
ISBN 978-960-524-271-8

VI ANTONIS ANASTASOPOULOS (ed.) *THE EASTERN MEDITERRANEAN UNDER OTTOMAN RULE: CRETE 1645-1840* **A Symposium Held in Rethymno, 13-15 January 2006**

Ο τόμος αυτός είναι αφιερωμένος στην Ελισάβετ Α. Ζαχαριάδου και τον Βασίλη Δημητριάδη και περιλαμβάνει δεκαπέντε μελέτες που φέρνουν στο φως νέες αρχειακές, αφηγηματικές και επιγραφικές πηγές για την οθωμανική Κρήτη και την ανατολική Μεσόγειο, φιλοδοξώντας να συμβάλουν στη διερεύνηση δύο βασικών ζητημάτων που αφορούν την ιστορία του νησιού: Το πρώτο ζήτημα έχει να κάνει με την νομιμοποίηση της ιδιωτικής κατοχής της αγροτικής γης σε αντίθεση με τη συνήθη πρακτική του οθωμανικού κράτους, που καθιστούσε αυτή την κατηγορία γης σουλτανική (μυρί). Το δεύτερο ζήτημα αφορά τη συγκρότηση μιας αριθμητικά υπολογίσιμης μουσουλμανικής κοινότητας, που προήλθε κυρίως από τη μεταστροφή γηγενών Κρητών στο ισλάμ. Ο τόμος πραγματεύεται και άλλα ζητήματα, όπως οι σχέσεις κέντρου-περιφέρειας στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, ο τρόπος και τα προβλήματα διοίκησης μιας νησιωτικής επαρχίας, η φορολογία, η αγροτική παραγωγή, η κοινωνική ζωή, η κουλτούρα και ο πολιτισμός.

Ottoman Crete has in recent years attracted historians' attention for a number of reasons, among which two particularities related to broader themes in Ottoman history stand out: the institution of private landownership in 1670 in breach of the age-long tradition of the miri ('state') land system, and the emergence of a large Muslim population, mainly through the conversion of locals to Islam. The fifteen papers in this volume, dedicated to Professors Elizabeth A. Zachariadou and Vassilis Demetriades, bring to light new archival, narrative, and epigraphic sources for Ottoman Crete and the Eastern Mediterranean, and aspire to contribute to the exploration of these but also other themes: centre-periphery relations and administration of an insular province, taxation, agricultural production, social life, and culture.

Crete University Press, 2012
468 pages, 21 €
ISBN 978-960-524-352-4

VII ANTONIS ANASTASOPOULOS (ed.) *POLITICAL INITIATIVES «FROM THE BOTTOM UP» IN THE OTTOMAN EMPIRE* **A Symposium Held in Rethymno, 9-11 January 2009**

Υπήρχαν πολιτικές πρωτοβουλίες «από τα κάτω» στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, δηλαδή ένα κράτος στο οποίο -τουλάχιστον μέχρι τα τελευταία χρόνια του μακραίωνου βίου του- ο ηγεμόνας, ο σουλτάνος, είχε απόλυτη εξουσία επί του «ποιμνίου» του (ρεαγιά, ραγιάδες) και στο οποίο δεν υπήρχαν πολίτες με κατοχυρωμένα πολιτικά δικαιώματα με τη σύγχρονη έννοια του όρου; Με αφετηρία τον τίτλο ενός πρωτοποριακού άρθρου της Σουράγια Φαρόκι, δημοσιευμένου το 1986, το 7ο Διεθνές Συμπόσιο «Αλκυονίδες Ημέρες στην Κρήτη», που διεξήχθη το 2009, απέβλεπε στην επιστημονική διερεύνηση της φύσης και των μορφών πολιτικής συμμετοχής στην Οθωμανική Αυτοκρατορία με κατεύθυνση «από τα κάτω προς τα πάνω». Προϊόν του συμποσίου αποτελούν οι δεκαεννέα μελέτες αυτού του τόμου, οι οποίες πραγματεύονται το θέμα από διάφορες σκοπιές, δίνοντας στον αναγνώστη το ερέθισμα να προβληματιστεί γύρω από την έννοια και τη χρήση τριών όρων-κλειδιών, «πολιτικός», «πρωτοβουλία» και «από τα κάτω», στο πλαίσιο του οθωμανικού κράτους, των θεσμών και της κοινωνίας του.

Were there political initiatives 'from the bottom up' in an empire where the sultan ruled over his 'flock' (reaya) rather than governing citizens with formal civil and political rights in the modern sense of these terms? Taking as its point of departure the title of the ground-breaking article of 1986 by Suraiya Faroqhi, the aim of the 7th Halcyon Days in Crete Symposium, held in 2009, was to explore the nature and forms of political participation in the Ottoman Empire with an emphasis on a 'bottom-up' direction. The result of this project is the 19 papers in this volume, which deal with the matter from various angles and perspectives, thus encouraging the reader to reflect on the meaning and uses of three key concepts: 'political', 'initiative', and 'bottom up', all in the context of the Ottoman Empire, its institutions and society.

Crete University Press, 2015
484 pages, 21 €
ISBN 978-960-524-455-2

VIII ELIAS KOLOVOS (ed.) *OTTOMAN RURAL SOCIETIES AND ECONOMIES* **A Symposium Held in Rethymno, 13-15 January 2012**

Την τελευταία εικοσαετία οι αγρότες απουσιάζουν σχεδόν παντελώς από την οθωμανολογική ιστοριογραφία. Ο τόμος αυτός έχει στόχο να τους ξαναφέρει στην επικαιρότητα των οθωμανικών σπουδών. Σε αντίθεση με τις παλαιότερες προσεγγίσεις, οι οποίες εστίαζαν στο κράτος ως τον κύριο ρυθμιστή των αγροτικών κοινωνιών, με το συμπόσιο αυτό επιδιώξαμε να ερευνήσουμε τις οικονομικές και κοινωνικές σχέσεις στην ύπαιθρο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας όχι μόνο από τη σκοπιά της κεντρικής διοίκησης, αλλά και από εκείνη των ίδιων των αγροτικών κοινωνιών. Με την έκδοση του τόμου αυτού σκοπεύουμε να αναδείξουμε θεματικές που δεν έχουν ακόμη μελετηθεί ή που η μελέτη τους θα πρέπει να αναθεωρηθεί, ενώ παράλληλα επιχειρούμε να φωτίσουμε τις διαφορετικές πορείες των αγροτικών οικονομιών και κοινωνιών στην αχανή επικράτεια της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

For 20 years now peasants have been almost completely absent from Ottomanist historiography. Since 1996 almost no major monograph has been devoted to Ottoman peasant history. This is in sharp contrast with the importance given to the study of Ottoman rural society and economy by earlier Ottomanist historiography. This volume aims at putting the peasants back on the agenda of Ottoman history. Unlike the earlier approach of some 'classic' works on this subject, which focused on the state as a central actor in rural societies, our symposium sought to investigate economic and social relations in the rural countryside of the Ottoman Empire not only from the viewpoint of the central administration, but also from that of rural societies. In this volume, our aim is to highlight themes that are still today unexplored or deserve revision, and throw light on the diverse trajectories of rural economies and societies in the long history and vast lands of the Ottoman Empire.

Κρίσεις που έχουν δημοσιευθεί για τα συμπόσια και τους τόμους των πρακτικών τους

Για τα πρακτικά του συμποσίου ΤΟ ΟΘΩΜΑΝΙΚΟ ΕΜΠΕΡΙΤΟ (1300-1389)

Η έκδοση αυτού του τόμου γεννά [...] προσδοκίες. Στο μέτρο που τα περιεχόμενά του αντικατοπτρίζουν τη σημερινή κατάσταση των σπουδών γύρω από την πρώιμη οθωμανική ιστορία, ο τόμος ανταποκρίνεται πλήρως σε αυτές τις προσδοκίες ... [Σε αυτόν τον τόμο] έχουν συγκεντρωθεί πολλά εξαιρετικά κείμενα.

(Colin Heywood στο *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*, 59/2 [1996], σελ. 363-365)

Για τα πρακτικά του συμποσίου Η ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΕΠΙ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ο τόμος αυτός αποτελεί τη συλλογή των ανακοινώσεων που έγιναν στο δεύτερο Διεθνές Συμπόσιο του Προγράμματος Τουρκικών Σπουδών του Ινστιτούτου Μεσογειακών Σπουδών ... Το αποτέλεσμα αυτής της «εξαιρετικής πρωτοβουλίας» (όπως τη χαρακτηρίζει ο Μάχιλ Κίλ) είναι μια εξαιρετική συλλογή κειμένων που επικεντρώνονται σε διάφορες όψεις της Εγνατίας Οδού ... Αυτή η πολύτιμη συλλογή κειμένων ρίχνει άπλετο φως στο θέμα ...

(Kate Fleet στο *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*, 62/2 [1999], σελ. 362-363)

Για τα πρακτικά του συμποσίου ΟΙ ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΣΤΗΝ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΟΥΣ

... αυτό το βιβλίο περιέχει την «τελευταία λέξη» της επιστημονικής έρευνας [στο θέμα] και δημιουργεί πολλές σημαντικές προοπτικές για μελλοντικά πεδία έρευνας.

(Salvatore Speziale στο *Journal of the Economic and Social History of the Orient*, 44/4 [2001], σελ. 603-606)

Για τα πρακτικά του συμποσίου ΟΙ ΕΠΑΡΧΙΑΚΕΣ ΕΛΙΤ ΣΤΗΝ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ

Αυτός ο τόμος είναι μια πολύτιμη και χρήσιμη συλλογή μικρομελετών που αποκαλύπτουν διάφορα χαρακτηριστικά και όψεις της ταυτότητας και της ιστορίας των οθωμανικών ελίτ σε διάφορες περιόδους και περιοχές της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, εγείροντας παράλληλα σημαντικά μεθοδολογικά ζητήματα.

(Svetla Ianeva στο *Journal of Early Modern History*, 11/6 [2007], σελ. 367)

Για τις εργασίες του συμποσίου Η ΚΡΗΤΗ ΚΑΙ Η ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ, 1645-1840

Πυλώνας αυτής της εικόνας [του Ινστιτούτου Μεσογειακών Σπουδών ως κέντρου έρευνας της οθωμανικής ιστορίας με διεθνή ακτινοβολία] είναι αναμφίβολα τα συμπόσια της σειράς Αλκωνίδες Μέρες στην Κρήτη· όχι μόνο επειδή κάνουν ορατή την παρουσία και τη δραστηριότητα του Ινστιτούτου, αλλά κυρίως επειδή έχουν πετύχει κάτι αρκετά σπάνιο: να δημιουργήσουν έναν ζωντανό χώρο συζήτησης, ενημέρωσης και ανταλλαγής απόψεων ανάμεσα στους συμμετέχοντες.

(Ελένη Γκαρά στο *Σύγχρονα Θέματα*, 92 [Ιανουάριος-Μάρτιος 2006], σελ. 76-80)

Για τα πρακτικά του συμποσίου **Η ΚΡΗΤΗ ΚΑΙ Η ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ, 1645-1840**

Ο συλλογικός τόμος που επιμελήθηκε ο Αντώνης Αναστασόπουλος είναι το πιο πρόσφατο δείγμα της εξαιρετικά χρήσιμης σειράς συνεδρίων οθωμανικής ιστορίας «Αλκυονίδες Ημέρες στην Κρήτη» ... Οι συγγραφείς, που περιλαμβάνουν πολλούς γίγαντες των οθωμανικών σπουδών (όπως η Suraiya Faroqhi και ο Gilles Veinstein) μελετούν με πολύ ουσιαστικό τρόπο μια ευρεία γκάμα οθωμανικών και μη οθωμανικών πηγών, πολλές από τις οποίες δεν είχαν χρησιμοποιηθεί ποτέ πριν ... Συνολικά αυτές οι συμβολές αποτελούν ένα σημαντικό βήμα μπροστά στη διερεύνηση της οθωμανικής Κρήτης, τόσο αφ' εαυτής όσο και ως παραδείγματος για πολλά ζητήματα σχετικά με την οθωμανική διακυβέρνηση στους μέσους αιώνες της ιστορίας της αυτοκρατορίας. Ο αναγνώστης πραγματικά έχει την αίσθηση πως όλοι οι συγγραφείς του τόμου ακολουθούν μια κοινή ερευνητική ατζέντα, γεγονός που δίνει συνοχή στο έργο.

(Christine Philliou στο *International Journal of Middle East Studies*, 43/1 [2011], σελ. 154-155)

Για τα πρακτικά του συμποσίου **ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ «ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΤΩ» ΣΤΗΝ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ**

Ένας νέος τόμος «Αλκυονίδων Ημερών» είναι πάντοτε καλό νέο. Η έβδομη από αυτές τις κρητικές πρωτοβουλίες, οι οποίες ακολουθούν ή και διαμορφώνουν τις σύγχρονες ιστοριογραφικές τάσεις και προβληματικές, αφορά τις πολιτικές πρωτοβουλίες «από τα κάτω» στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Η σχεδόν πλήρης απουσία βιβλιογραφικών ή τυπογραφικών λαθών (τόσο στα κείμενα όσο και στις σημειώσεις), μια καλή εισαγωγή στον τόμο καθώς και η συνθετική διαχείριση των δεκαεννέα άρθρων, τα οποία αφορούν πολύ ετερογενείς περιόδους και γεωγραφικές περιοχές, δείχνουν την εκδοτική ποιότητα του έργου ... Ορισμένες απαντήσεις βρίσκονται στον ωραίο αυτόν τόμο, που αναμφίβολα πρόκειται να αποτελέσει βάση για περαιτέρω μελέτες.

(Güneş İşıksel στο *Turcica*, 45 [2014], σελ. 384-386)

Views about the symposia and their volumes

Book review, THE OTTOMAN EMIRATE (1300-1389)

The appearance of this volume raises certain ... expectations. To the extent that the contributions to it reflect the present state of early Ottoman studies, these expectations are indeed satisfied ... [This volume] has collected many admirable papers.

(Colin Heywood, *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*, 59/2 [1996], pp. 363-365)

Book review, THE VIA EGNATIA UNDER OTTOMAN RULE (1380-1699)

This is a collection of papers given at the second International Symposium by the Programme of Turkish Studies of the Institute of Mediterranean Studies. The result of this 'excellent initiative' (Kiel, p. 158), is an excellent collection of papers focused on various aspects of the Via Egnatia ... This valuable collection of papers sheds much light on the subject ...

(Kate Fleet, *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*, 62/2 [1999], pp. 362-363)

Book review, NATURAL DISASTERS IN THE OTTOMAN EMPIRE

To summarize, the topic of the natural disasters, as it was conceived in the symposium, is a privileged one for multidisciplinary and interdisciplinary work and, finally, it is an open ground where it is possible to compare research, ideas, points of view, and methodologies ... The book shows the "state of the art" of scientific investigation and opens a remarkable series of windows into future landscapes of research.

(Salvatore Speziale, *Journal of the Economic and Social History of the Orient*, 44/4 [2001], pp. 603-606)

Book review, PROVINCIAL ELITES IN THE OTTOMAN EMPIRE

This volume is a valuable and useful collection of micro-studies revealing various characteristics and aspects of the identity and history of Ottoman elites in different epochs and regions of the Empire, and raising some important methodological issues.

(Svetla Ianeva, *Journal of Early Modern History*, 11/6 [2007], p. 367)

Report on the symposium CRETE AND THE EASTERN MEDITERRANEAN, 1645-1840

Undoubtedly, the symposia under the general title 'Halcyon Days in Crete' are the cornerstone of this image [of the Institute for Mediterranean Studies as a internationally renowned centre of research in Ottoman history]; not only because they make evident the presence and activity of the Institute, but also because they have achieved something relatively rare: they have created a vivid space of debate, and exchange of information and views among the participants.

(Eleni Gara, *Syngchrona Themata [Contemporary Matters]*, 92 [Jan.-March 2006], pp. 76-80)

Book review, THE EASTERN MEDITERRANEAN UNDER OTTOMAN RULE: CRETE, 1645-1840

Antonis Anastasopoulos' collected volume is the largest installment of a highly useful conference series on Ottoman History, "Halcyon Days in Crete" ... The contributors, which include many giants of Ottoman studies (such as Suraiya Faroqhi and Gilles Veinstein), offer highly substantive engagements with a range of Ottoman and non-Ottoman sources, many of which have never been used before ... Taken together, these contributions constitute an important step forward in the exploration of Ottoman Crete, both for itself and as a case study for many issues of Ottoman governance in the middle centuries of the empire's history. The reader truly gets the sense that all of the volume's contributors are pursuing a common research agenda, giving coherence to the work.

(Christine Philiou, *International Journal of Middle East Studies*, 43/1 [2011], pp. 154-155)

Book review, POLITICAL INITIATIVES 'FROM THE BOTTOM UP' IN THE OTTOMAN EMPIRE

Un nouveau volume de « jours alcyoniques » fait toujours du bien. La septième de cette initiative crétoise, qui suit ou établit les tendances et problématiques historiographiques actuelles, porte sur les initiatives politiques « du bas », dans l'Empire ottoman. La quasi-absence de coquilles bibliographiques et typographiques (aussi bien dans les textes que dans les notes), une bonne introduction au volume ainsi que l'agencement synthétique de dix-neuf articles traitant les périodes et les cadres géographiques très hétérogènes, marquent la qualité éditoriale de l'ouvrage ... Une partie de réponses se trouvent dans ce beau volume qui servira sans doute de base pour les études ultérieures.

(Güneş Işıkşel, *Turcica*, 45 [2014], pp. 384-386)

Χορηγοί των Αλκωνίδων Ημερών στην Κρήτη

Ακαδημία Αθηνών
Βρετανικό Συμβούλιο
Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας Υπουργείου Ανάπτυξης
Δήμος Ρεθύμνου
Δικηγορικός Σύλλογος Ρεθύμνου
Εμπορική Τράπεζα
Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και Ελλάδα, δράση «Αριστεία II»
Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντη
Ίδρυμα Ελένης Νάκου
Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Ρεθύμνου
Κοινοφελές Ίδρυμα Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης
Νομαρχία Ρεθύμνου
Πανεπιστήμιο Κρήτης
Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
Υπουργείο Πολιτισμού
Υπουργείο Τουρισμού
Finansbank

Our Sponsors

Academy of Athens
A. G. Leventis Foundation
Alexander S. Onassis Public Benefit Foundation
British Council
Commercial Bank of Greece
Eleni Nakou Foundation
EU (European Social Fund) and Greece under the Action “Aristeia II”
Finansbank
General Secretariat for Research and Technology (Greek Ministry of Development)
Greek Ministry of Culture
Greek Ministry of Environment, Urban Planning and Public Works
Greek Ministry of Tourism
Historical and Folklore Society of Rethymno
Municipality of Rethymno
Prefecture of Rethymno
Rethymno Bar Association
University of Crete

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ / I.T.E.

Νικηφόρου Φωκά 126-130
Ρέθυμνο 74100
Τ. 28310 25146
www.ims.forth.gr

INSTITUTE FOR MEDITERRANEAN STUDIES / FO.R.T.H.

126-130, Nikiforou Foka Str.
Rethymno, Crete 74100
Τ. +30 28310 25146
www.ims.forth.gr

**Μπορείτε να παραγγείλετε τους τόμους
των συνεδρίων από τη διεύθυνση**
www.cup.gr

ή να τους προμηθευτείτε από τα βιβλιοπωλεία των Π.Ε.Κ.
Θουκυδίδου 4, 10556 Πλάκα, Αθήνα,
τηλ. 210 3849020

&
Κτιριακό Συγκρότημα Ι.Τ.Ε., Βασιλικά Βουτών,
70013 Ηράκλειο, τηλ. 2810 391097

***The Halcyon Days in Crete volumes
may be purchased online at www.cup.gr***